

**ZMLUVA O STABILITE, KOORDINACII A SPRÁVE V HOSPODÁRSKEJ A
MENOVEJ ÚNII. POLITICKÉ A EKONOMICKÉ ASPEKTY.**

Ing. Ivan Korčok

ABSTRAKT

Článok sa zaoberá ekonomickými a politickými aspektmi Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii⁴⁹⁰. Poukazuje o.i. na mimoriadne okolnosti, za ktorých najvyšší predstavitelia členských štátov Európskej Únie prijali v decembri 2012 rozhodnutie vypracovať tento dokument, pričom boli nútení siahnuť po medzivládnom nástroji mimo komunitárneho práva EÚ. Základným cieľom fiškálnej zmluvy je doplniť komplexný systém riadenia v hospodárskej a menovej únii, ktorý členské štáty zreformovali v reakcii na príčiny dlhovej krízy. Jadro zmluvy spočíva v zavedení záväzného, tzv. zlatého pravidla, podľa možnosti do ústav členských štátov, ktorým sa štáty zaväzujú k zodpovednej fiškálnej politike. V praxi toto pravidlo znamená, že v zmysle článku 3 zmluvy štrukturálny deficit bude udržaný na úrovni max 0,5 resp. 1,0 % HDP v závislosti od výšky vládneho dlhu. Dokument podpísali najvyšší predstavitelia členských štátov Európskej únie, s výnimkou Veľkej Británie a Českej republiky v marci 2012, s cieľom ukončiť národné ratifikácie do konca roku 2012.

Kľúčové slová: fiškálna zmluva, ekonomické riadenie v eurozóne, fiškálna politika, dlhová kríza, štrukturálny deficit, primárne právo EÚ, sekundárna legislatíva EÚ

ABSTRACT

This article deals with both economic and political aspects of the Fiscal Treaty. In addition, it recalls the extraordinary circumstances under which the EU leaders took the decision in December 2012 with the view to preparing this document while they had been forced to use an intergovernmental instrument outside community law. Its main objective is to complement the complex system of economic governance in the economic and monetary union which the member states of the EU revamped as a lesson learned from the debt crisis. The core of the treaty rests with the introduction of a binding "golden rule" possibly in the constitutional systems, meaning that the member states commit themselves to following a very rigorous fiscal policy. In practical terms, this rule means that the structural deficit will be kept below 0.5 or 1.0 per cent depending on the level of government debt. In March 2012, the document was signed by all leaders of the EU except the UK and the Czech Republic. The intention is to complete the ratification process in member states by the end of 2012.

Key words: Fiscal Treaty, economic governance in the eurozone, fiscal policy, debt crisis, structural deficit, EU primary law, EU secondary legislation

JEL KLASIFIKÁCIA: F02, K33

ÚVOD

Fiškálna zmluva predstavuje jedno z ďalších opatrení v dôsledku krízy v eurozóne, ktorá sa aj takýmto spôsobom rozhodla posilniť rozpočtovú disciplínu členských štátov. Aj keď niektorí pozorovatelia poukazovali na skutočnosť, že na zabezpečenie vyrovnaných rozpočtov

⁴⁹⁰ Zmluva o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii z 2.3.2012, resp. ďalej v texte je používaný rovnocenný názov Fiškálna zmluva

postačovalo dôsledné uplatňovanie legislatívy EÚ, najvyšší predstavitelia väčšiny členských štátov EÚ presadzovali zmenu zakladajúcich zmlúv EÚ a po odmietnutí tohto scenára samostatnú medzinárodnú zmluvu. Tento spôsob zabezpečenia fiškálnej disciplíny svedčí o uvedomení si vážnosti situácie najvyššími politickými predstaviteľmi členských štátov, ktorí neváhali len dva roky po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, opätovne otvoriť komplikovanú tému zmien primárneho práva EÚ. Aj keď Fiškálna zmluva zmenu zakladajúcich zmlúv EÚ nepredstavuje, obsahuje celý rad zásadných záväzkov pre zmluvné strany, ktoré sa takto zaviazali smerovať k vyrovnanému rozpočtu. Keďže pre pochopenie obsahu zmluvy je dôležité poznať okolnosti, ktoré viedli k jej podpisu, v nasledujúcich častiach článku budú vysvetlené dôvody vzniku zmluvy a jej hlavné obsahové prvky.

1 Politické súvislosti a okolnosti dohody o príprave Fiškálnej zmluvy.

Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii najvyšší predstavitelia EÚ podpísali na samite v Bruseli 2. marca 2012. V záveroch prijatých na tomto rokovaní sa zároveň dohodlo, že ratifikácie prebehnú tak, aby zmluva mohla nadobudnúť platnosť začiatkom roku 2013.⁴⁹¹ Ratifikácia v NR SR by na základe avizovanej podpory rozhodujúcich parlamentných politických strán mala prebehnúť bez problémov.

Politické rozhodnutie o vypracovaní zmluvy treba vidieť v širokom kontexte politického a ekonomického vývoja v EÚ v súvislosti s dlhovou krízou v eurozóne od jej eskalácie v máji 2010, keď bolo prijaté rozhodnutie o finančnej pomoci Grécku. Nasledovalo prijatie ďalších systémových krokov v podobe zásadnej reformy fiškálneho a makroekonomického dohľadu, prijatie programov pomoci⁴⁹² pre viaceré krajiny eurozóny a zmena primárneho práva umožňujúceho vytvorenie trvalého finančného stabilizačného mechanizmu. Nemecko, ako najsilnejší protagonistu zásadného sprísnenia fiškálneho rámca v Európskej únii, prišlo s iniciatívou, aby pravidlá sprísneného Paktu rastu a stability⁴⁹³ boli doplnené o tzv. zlaté pravidlo premietnuté do primárneho práva EU, ktorým sa členské štáty zaviazujú k fiškálnej politike s cieľom dosiahnuť rozpočet s maximálnym štrukturálnym deficitom vo výške 0,5 resp 1,0 % HDP⁴⁹⁴ v závislosti od výšky vládneho dlhu. Okrem tejto vecnej požiadavky, ktorá sa má stať zásadným parametrom fiškálnej politiky členských štátov eurozóny, malo prijatie zmluvy vytvoriť priaznivé podmienky pre politickú priechodnosť ďalších stabilizačných opatrení prijímaných členskými štátmi, ale najmä Európskou centrálnou bankou.

Na jeseň 2011 sa na podnet nemeckej vlády začínajú v grémiách eurozóny⁴⁹⁵ diskutovať úvahy o prijatí ďalšieho dokumentu, ktorým sa má vyslať jasný signál, že budúca architektúra menovej únie bude stáť na dlhodobo udržateľných, právne záväzných a vynútiteľných pravidlách. Už samotný výraz „fiškálny“ v kontexte predmetnej zmluvy možno považovať za zásadný prielom, pretože menová únia bola od jej vzniku založená na spoločnej menovej politike, avšak rozpočtová oblasť bola ponechaná v kompetencii členských štátov, ktoré boli k zodpovednosti nútené nepriamo - vo forme záväzkov v rámci Paktu rastu a stability.

Dlhová kríza naplno odhalila deficity doterajšieho riadenia a fakticky sa stala akcelerátorom závažných opatrení podstatne sprísňujúcich oblasť fiškálneho a makroekonomického dohľadu. Intenzívne, a do značnej miery kontroverzné diskusie medzi

---

⁴⁹¹ Zmluva nadobudne platnosť, ak ju ratifikuje aspoň 12 signatárov.

⁴⁹² Grécko, Írsko a Portugalsko čerpajú finančnú pomoc z European Financial Stability Facility

⁴⁹³ Revidovaná sekundárna legislatíva EU vo forme 5 nariadení a 1 smernice, pre ktorú sa v odborných kruhoch ustálil názov „six-pack“.

⁴⁹⁴ Článok 3 Fiškálnej zmluvy.

⁴⁹⁵ EWG, Euro Working Group, Pracovná skupina eurozóny, ktorá na expertnej úrovni zabezpečuje prípravu a fungovanie Euroskupiny združujúcej ministrov financií eurozóny.

členskými štátmi o prenesení tzv. zlatého pravidla do primárneho práva EU, vyvrcholili na samite najvyšších predstaviteľov členských štátov Únie v decembri 2011, ktorý vojde do histórie ako jeden z najdramatickejších. Kvôli odporu Veľkej Británie a prakticky vetu voči jednomyselnej dohode o znovu otvorení zakladajúcich zmlúv EÚ, ktoré uplatnil britský premiér David Cameron, boli členské štáty EU nútené prijať dohodu o Fiškálnej zmluve. Zmluva bude prijatá mimo právneho rámca EÚ vo forme štandardnej medzivládnej dohody. Hlavná zodpovednosť za takéto riešenie leží na britskej politickej reprezentácii, ktorej cieľom bolo získať výnimky z legislatívy upravujúcej finančnú reguláciu pre tamojší finančný priemysel s jeho kľúčovým politicko-hospodárskym významom pre Veľkú Britániu. Pre úplnosť treba uviesť, že voči myšlienke zmien primárneho práva existovalo mnoho pochybností a skepsy na strane prevažnej väčšiny členských štátov i samotnej Európskej komisie. Ich ochota podporiť nakoniec nemecký návrh spočívala v pragmatickom vyhodnotení situácie a uznaní faktu, že pre kancelárku Angelu Merkel je fiškálna zmluva podmienkou „*sine qua non*“ pre súhlas s ďalšími opatreniami, najmä pokiaľ ide o ratifikáciu Zmluvy o založení Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ďalej len „ESM“)⁴⁹⁶, prípadné zvýšenie celkovej kapacity záchranných mechanizmov⁴⁹⁷ a najmä akceptovateľnosť angažovanosti Európskej centrálnej banky v mene eurozóny na finančných trhoch. V prípade Českej republiky je neúčasť na fiškálnej dohode výrazom chýbajúceho vnútropolitického konsenzu v európskych otázkach medzi prezidentom Václavom Klausom a českou vládou.

Politické výhrady voči fiškálnej zmluve poukazovali najmä na nesporné riziká spojené s opätovným otvorením zakladajúcich zmlúv EÚ, ktoré by vo viacerých členských štátoch bolo spojené s referendumami. Vecné výhrady voči fiškálnej zmluve, najmä v úvodnej fáze negóciácií, spochybňovali jej celkovú pridanú hodnotu keď najmä Európska komisia zdôrazňovala, že všetky oblasti je možné upraviť štandardnou sekundárnou legislatívou, tzn. rovnakým spôsobom, ako sa postupovalo pri reforme Paktu rastu a stability. Ďalšie argumenty voči myšlienke zmluvy prichádzali najmä od nečlenských štátov eurozóny, ktoré sa obávajú, že eurozóna sa postupne odčleňuje od Európskej únie - okrem iného najmä tým, že fiškálna zmluva vytvára aj inštitucionálne zázemie svojho riadenia bez, resp. so značne obmedzeným vplyvom nečlenských štátov eurozóny.

Negóciácie o texte zmluvy prebehli s ohľadom na závažnosť celej problematiky za rekordne krátky čas od decembra 2011 do konca januára 2012, keď definitívnu podobu zmluvy odsúhlasili najvyšší predstavitelia na neformálnom samite EÚ. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že charakteru budúcej zmluvy zodpovedal aj rokovací formát, ktorý mal medzivládny charakter⁴⁹⁸ za účasti Európskej komisie, zástupcov Európskeho parlamentu a Európskej centrálnej banky.

2 Stručný náčrt hlavných fiškálnych a inštitucionálnych ustanovení zmluvy.

Zmluva zakladá záväzok účastníckych štátov ku konvergencii k špecifickým strednodobým fiškálnym cieľom stanoveným pre jednotlivé štáty v rámci Paktu rastu a stability so štrukturálnym deficitom vo výške 0.5% HDP u štátov, ktoré majú dlh vyšší ako 60% a vo výške 1 % HDP u štátov eurozóny s dlhom pod maastrichtskou úroveňou dlhového kritéria⁴⁹⁹.

---

⁴⁹⁶ Zmluva o založení Európskeho mechanizmu pre stabilitu bola podpísaná 2. februára 2012 a jej cieľom je v zmysle jej článku 3 poskytovať podporu členskému štátu eurozóny so závažnými finančnými problémami a ochrana stability eurozóny.

⁴⁹⁷ Kombinovaná kapacita kapitálu ESM a EFSF bola v čase rozhodnutia a fiškálnej zmluvy stanovená na 500 mld. euro.

⁴⁹⁸ EWG, Euro Working Group, Pracovná skupina eurozóny, ktorá na expertnej úrovni zabezpečuje prípravu a fungovanie Euroskupiny združujúcu ministrov financií eurozóny.

⁴⁹⁹ Článok 3 odsek 1 Fiškálnej zmluvy.

Dôležitým operatívnym prvkom je zavedenie tzv. automatického korekčného mechanizmu, ktorý začne pôsobiť v prípade, že sa členský štát odkloní od svojho strednodobého fiškálneho cieľa resp. od konsolidačného úsilia stanoveného záväzkami v procedúre nadmerného deficitu.

Vyššie uvedené rozpočtové pravidlá budú implementované do národných právnych systémov trvalou, záväznou, a podľa možnosti, ústavnou formou. Adekvátny prenos do národných právnych systémov má byť vynútiteľný pod hrozbou sankcie až do výšky 0,1 % HDP⁵⁰⁰, o ktorej môže rozhodnúť Súdny dvor EÚ. Dodržiavanie pravidiel implementujúcich tzv. strednodobý rozpočtový cieľ budú zároveň monitorovať na národnej úrovni nezávislé fiškálne inštitúcie, ktoré sú členské štáty povinné etablovať v rámci záväzkov reformovaného Paktu rastu a stability.

Záväzok členských štátov eurozóny, že podporia návrhy Komisie v rámci procedúry nadmerného deficitu prijaté v jednotlivých fázach tzv. reverznou kvalifikovanou väčšinou⁵⁰¹

Členské štáty sa zaväzujú k *ex-ante* koordinácii emisií národných dlhopisov. Cieľom koordinácie je dosiahnuť čo najlepšie podmienky pre členské štáty a podľa možnosti sa vyhnúť situáciám, že sa na finančnom trhu v jednom momente stretávajú viaceré členské štáty súčasne, čím zvyšujú tlak na umiestňovanie svojich dlhopisov s potenciálne negatívnym dopadom na ich cenu.

Okrem ustanovení venovaných fiškálnemu dohľadu zmluva rieši aj inštitucionálne zázemie eurozóny vo forme dohody na pravidelných tzv. eurosamitoch a predpokladá, že do piatich rokov od nadobudnutia platnosti bude vyvinutá iniciatíva s cieľom inkorporovať jej časti do primárneho práva EÚ.

Z vyššie naznačených úprav v rámci zmluvy má najväčší význam právny záväzok k obmedzeniu štrukturálneho deficitu na 0,5 % resp. maximálne 1% HDP⁵⁰² v závislosti od výšky vládneho dlhu. V tejto súvislosti ide o opatrenie, ktoré bude mať mimoriadny dopad na celkový prístup štátov k ich verejným financiám. Objavujú sa mnohé názory kritizujúce príklon k reštriktívnej politike s jej potenciálnym negatívnym dopadom na hospodársky rast. Zároveň sa už v tejto fáze objavujú mnohé oprávnené výhrady upozorňujúce na skutočnosť, že výpočet výšky štrukturálneho deficitu je mimoriadne komplikovaná záležitosť, kde sa rôznia aj odborné názory. Táto otázka má pritom zásadný význam, pretože od objektívneho stanovenia úrovne štrukturálneho deficitu sa odvíjajú ďalšie procedurálne kroky potenciálne vedúce až k sankciám. Objektívny prínos fiškálnej zmluvy na druhej strane nesporne spočíva v tom, že znižuje možnosti členských štátov eurozóny hľadať tzv. politické únikové cesty v jednotlivých fázach procedúry nadmerného deficitu tým, že záväzok k presne určenej výške štrukturálneho deficitu prenáša priamo do národnej legislatívy.

3 Ratifikácia a implementácia Fiškálnej zmluvy.

Fiškálna zmluva predstavuje ďalší dôležitý prvok vo viac ako dvojročnom úsilí⁵⁰³ o stabilizáciu situácie v eurozóne. Hlavným paradoxom sprevádzajúcim jej prijatie je skutočnosť, že jej právna forma je výsledkom mimoriadne komplikovaného, ale nakoniec pragmatického kompromisu, keď sa presadenie jej vecného obsahu cez zmeny primárneho práva ukázalo ako nemožné. Aj keď vytvorenie medzivládnej právnej konštrukcie mimo

---

⁵⁰⁰ Článok 3 odsek 2 Fiškálnej zmluvy.

⁵⁰¹ Podstatou tohto pravidla je záväzok zmluvných strán podporiť návrhy EK v rámci postupu pri nadmernom deficite v prípade záveru EK, že daný členský štát porušil kritérium dlhu, pokiaľ sa nezistí existencia kvalifikovanej väčšiny týchto zmluvných strán proti návrhu.

⁵⁰² Článok 3 odsek 1 Fiškálnej zmluvy.

⁵⁰³ Prvým opatrením na stabilizáciu eurozóny bolo rozhodnutie členských štátov menovej únie o vytvorení EFSF, European Financial Stability Facility v máji 2010

primárneho práva EÚ nie je výnimkou,⁵⁰⁴ po prvýkrát sa po takomto nástroji siahlo v prípade oblasti, ktorá má mimoriadny dopad na Úniu ako celok a zároveň na oblasť, kde už existuje veľmi extenzívna úprava jednak v samotných zakladajúcich zmluvách EÚ⁵⁰⁵, a jednak v sekundárnej legislatíve. Signatári fiškálnej zmluvy tento fakt uznávajú okrem iného aj tým, že sa v jej ustanoveniach vytvára priestor na to, aby do piatich rokov bola pripravená iniciatíva na prenesenie jej podstatných ustanovení do súčasného primárneho práva, tzn. Zmluvy o fungovaní EÚ. V prípade priechodnosti takéhoto postupu by sa zabránilo tomu, aby sa fiškálna zmluva, ktorá v jej súčasnej právnej podobe vznikla núdzovo ako východisko z konkrétnej politickej situácie, stala riešením trvalým.

Okrem vyššie naznačených praktických implikácií fiškálna zmluva v pozitívnom slova zmysle zvyšuje politickú legitimitu mnohých opatrení, ktoré budú v budúcnosti vynucované európskou legislatívou. Nový systém dohľadu má totiž na jednej strane pôsobiť predovšetkým preventívne a udržiavať štáty v dohodnutých a udržateľných medziach fiškálnej politiky. Zároveň má systém donucovacie mechanizmy, ktoré za istých okolností hlboko zasiahnu do fiškálnej suverenity jednotlivých členských štátov, ktorá bola, a do značnej miery stále je považovaná za suverénnu doménu národných štátov. Na rozdiel od sekundárnej legislatívy EÚ, ktorá je výsledkom legislatívneho procesu bez priamej účasti národných parlamentov, Fiškálna zmluva vytvára podmienky na vytvorenie „národného vlastníctva“ legislatívy, ktorá môže mať d'alekosiahly dopad na rozpočtovú politiku členského štátu. Znamená to, že fiškálna zmluva dáva potenciálne závažným zmenám v národných rozpočtoch priamy zdroj legitimacy z národných parlamentov, ktoré ju predtým musia ratifikovať.

Politický záväzok prijatý na zasadnutí samitu Európskej únie v januári 2012, aby zmluva mohla začať platiť od začiatku roka 2013 bude musieť byť potvrdený národnými ratifikáciami.⁵⁰⁶ V prípade úspešnej ratifikácie bude ďalším najbližším krokom prenášanie tzv. zlatého pravidla do národnej legislatívy - v zmysle zmluvy preferujúc najmä ústavnú formu. Mnohé krajiny ako napríklad Nemecko či Rakúsko už obdobné pravidlá vo svojich ústavách zakotvené majú, vrátane Slovenska, ktoré prijalo Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti.⁵⁰⁷ V našom prípade bude predmetom pozornosti Európskej komisie porovnanie jeho súladu s parametrami stanovenými fiškálnou zmluvou. Jeden z problémov môže byť, že náš ústavný zákon ustanovuje kritérium stability verejných financií na vývoji dlhu, zatiaľ čo fiškálna zmluva stanovuje za kritérium štrukturálny deficit. Hoci ústavný zákon aj fiškálna zmluva majú de facto rovnaký cieľ – posilnenie rozpočtovej disciplíny, kritériá na dosiahnutie tohto cieľa sa pri oboch dokumentoch líšia, čo naznačuje potrebu ďalšej úpravy slovenských právnych predpisov. Vzhľadom na znenie Fiškálnej zmluvy, ktoré dáva zmluvným stranám na výber, či automatický korekčný mechanizmus zavedú formou štandardného zákona alebo priamo do ústavy, bude na rozhodnutí slovenských orgánov, akým spôsobom sa uskutoční transpozícia pravidla o vyrovnanom rozpočte.

ZÁVER

Praktické napĺňanie Fiškálnej zmluvy preverí až dlhodobá prax. Základným kritériom merania jej pridanej hodnoty bude reálny a merateľný stav verejných financií v členských štátoch eurozóny fungujúcich v podmienkach sprísnených pravidiel rozpočtového

---

⁵⁰⁴ Mimo rámca práva EÚ boli uzavreté Schengenské dohody z roku 1985 a 1990, ktoré boli do rámca práva EÚ začlenené osobitným protokolom pripojeným k zakladajúcim zmluvám EÚ. K podobnému vývoju došlo aj v prípade dohovoru z Prum z roku 2005, ktorý pokrýval oblasť policajnej spolupráce a jeho obsah bol do práva EÚ začlenený rozhodnutím Rady EÚ 2008/615/SVV.

⁵⁰⁵ Hlava VIII, Hospodárska a menová politika, Zmluva o fungovaní európskej únie.

⁵⁰⁶ V Írsku sa v máji 2012 konalo úspešné referendum o Fiškálnej zmluve.

⁵⁰⁷ Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti z 8. decembra 2011.

a makroekonomického dohľadu ako aj rigoróznejšej implementácie konsolidačných rozpočtových opatrení. Základom celého systému rozpočtového dohľadu v EU je aj naďalej zreformovaný Pakt rastu a stability. Fiškálna zmluva je jeho dôležitým doplnkom, ktorým sa má podporiť zabezpečenie udržateľného stavu verejných financií vo forme ukotvenia fiškálnych záväzkov v národnej legislatíve a do budúcnosti tým zabrániť destabilizácii celej menovej únie kvôli nezodpovednej rozpočtovej politike jednotlivých členských štátov.

POUŽITÁ LITERATÚRA:

1. BŘICHÁČEK, T. (2012) *Právní analýza fiskální smlouvy*, Online In: Centrum pro ekonomiku, Dostupné na internete: <http://cepin.cz/cze/clanek.php?ID=1064>
2. GABRISCH, H. (2012) *Der Fiskalpakt und seine wirtschaftlichen Konsequenzen*, Online In: Social Science Research Network, Dostupné na internete: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2042514
3. HELLMANN, Vanessa (2009) : *Der Vertrag von Lissabon*, Berlin: Springer Verlag, 2009, 572 s., ISBN 978-3-540-76407-6
4. PEADAR O BROIN (2012) : *The Fiscal Treaty – An Initial Analysis*. Online In: The Institute of International and European Affairs, Dostupné na internete: <http://www.iiea.com/publications/the-euro-crisis-the-fiscal-treaty--an-initial-analysis>
5. PIRIS, J.-C. (2010) : *The Lisbon Treaty: A Legal and Political Analysis*, New York: Cambridge University Press, 2010, 426 s., ISBN 978-0-521-14234-2.
6. SAWYER, M. (2012) *Remedies for the Eurozone Crisis: Quack and Otherwise*, Online In: Academia. Edu, Dostupné na internete: http://leeds.academia.edu/MalcolmSawyer/Papers/1648403/Remedies_for_the_eurozone_crisis_quack_and_otherwise

KONTAKT

Ing. Ivan Korčok
Avenue de Cortenbergh 79
1000 Brussels
Belgium
E-mail: ivan.korcok@mzv.sk